



Hyde Park

Noembrie 2009

Proiectul Academia Curajului include câteva Etape:

I Vizionarea de filme despre drepturile omului

II Training pentru însușirea tehnicilor de filmare, editare și difuzare a filmelor de scurt metraj

III Promovarea celor mai bune filme la festivaluri tematice naționale și internaționale

IV Proiecții publice cu filmele realizate de participanții la training

Până la această dată, am reușit să formăm echipe în: Chișinău, Căușeni, Orhei, Slobozia Mare, Soroca și Strășeni.



Pentru a participa la Academia Curajului, trebuie

- Să vizionezi cel puțin două din filmulețele difuzate pe

www.VIDEO.curaj.net

- Să-ți anunți pretenii despre acest training și să-l inviți să aplice și el

Trimite un e-mail la adresa ghenadie@brega.org cu următoarea informație:

- Nume, Prenume și vârstă
- Date de contact (adresă, telefon).

Curaj.md

Maratonul Oratoric oferă cetățenilor o tribună liberă de exprimare.

Proiectul a demarat în 2003 și s-a desfășurat câțiva ani la rând. În fiecare duminică, cetățenii vorbeau despre problemele care îi frământă, inițiind debateri publice pe Aleea Clasicilor Literaturii Române din centrul Chișinăului.



Ne exprimăm, dar după perdea

Pretindem că vrem să ni se acorde oportunități de a ne exprima, ne supăram că suntem cenzurați. Dar când ni se oferă posibilitatea de a vorbi în public sau chiar la bucătărie preferăm să ne ascundem după perdea decât să dăm curs „invitației” de a comunica ceea ce gândim sau simțim.

Am asistat la mai multe întruniri unde participanții chiar erau încurajați să se exprime, iar ca feedback organizatorii primeau doar

zâmbete stânjenitoare. Dar în culise (la pauzele de masă) se discuta aprins despre ce s-ar fi putut vorbi, că uite ceva nu a fost bine, doar reproșuri retorice.

Atunci când erau întrebați de ce nu pun problema aceasta la masa de discuții, se înroșeau, strângeau din umeri și verbalizau un „ei”. De ce ne împiedicăm în cuvinte?

Pentru că suntem imaturi emoțional sau poate pentru că conservarea propriei ființe este mai importantă decât orice principiu.



Pe parcursul a mai multor ani populației dintre Prut și Nistru i s-a implantat un puternic eu moral și desigur un puternic

simț de conservare a propriei persoane. Am fost educați să fim umili, să nu vorbim neîntrebați, să nu ne exprimăm dezacordul, să păstrăm relații bune cu toată lumea.

Nu de puține ori evităm să spunem ce ne supără în comportamentul vecinului, șefului, colegului de serviciu, autorităților din frica de a nu strica falsa și iluzoria pace din relația noastră. În loc să ne exprimăm liber și autentic, fortificăm *iluzia înțelegerii perfecte*.

Nu avem curajul să spunem ce credem sau ce simțim din frica de a nu dezamăgi, de a nu răni. Sau pur și simplu vrem să ne apărăm propria persoană. Ne e frică să nu fim pedepsiți, ne e frică că vom fi marginalizați, excluși.

Că, de, e păcat să spui tot
(continuare pag. 2)

Ne exprimăm, dar după perdea (continuare)

ce-ți vine pe limbă, chiar dacă libertatea de exprimare nu presupune în fond să spui orice, ci mai degrabă să știi că îți poți permite să spui orice.

Nu suntem gata să acceptăm că totul ține de context și nu suntem gata să ne apărăm propria subiectivitatea. Permanent căutăm să obținem înțelegerea și aprobarea opiniilor noastre, dar trebuie să înțelegem că tocmai acceptul și aprobarea lor cel mai puțin contează. De curând am avut o discuție în contradictoriu cu un coleg, mi-am exprimat pur și simplu părerea despre un eveniment, el nu a fost gata să o accepte. Mi-a reproșat că e

doar părerea mea subiectivă. Evident, nici nu pretind ca ea să fie obiectivă, e părerea mea, dar ea are putere căci din cumularea părerilor subiective se naște părerea obiectivă. Noi nu putem fi obiectivi, atâta timp cât totul e relativ, când contextul dictează obiectivitatea sau „părerea corectă”.

Avem dreptul de a ne exprima și trebuie să ne asumăm avantajele și riscurile pe care le presupune acest drept. Chiar dacă uneori suntem tentați să nu comunicăm din comoditate, pentru a nu ne asuma responsabilitatea pentru cele spuse. E necesar să fim deschiși, autentici în primul

rând cu noi înșine.

Părerii divergente vor exista întotdeauna, vom fi contestați, obstrucționați, ba chiar mai mult, s-ar putea să fim pedepsiți, atacați. Dacă ceilalți nu sunt de acord aceasta nu înseamnă că părerea noastră nu are valoare și că nu are dreptul la viață. Trebuie să învățăm să nu îngrădăm dreptul celuilalt de a se exprima și să luptăm pentru ca dreptul nostru să nu fie îngrădit. Fiecare poate să spună ce vrea pentru că fiecare este liber să asculte, iată esența libertății de exprimare.

Parascovia TOPADA

Cum am debutat ca activist social

RM – un experiment nereușit în procesul de împărțire a teritoriilor... Libera exprimare – un drept fundamental devenit violabil în decurs a 8 ani de zile pentru basarabienii de pe muchia de pământ a României de Est, separată de Mamă și izolată de lumea civilizată.

M-am implicat în acțiuni publice la sfârșitul lui 2007, mi s-a părut distractiv, interesant, ca pentru un cetățean care până atunci își petrecea viața urmărind activitatea civică a cetățenilor mai deșteptați la TV. Într-o zi am primit un mesaj pe internet cu un anunț scurt în care eram invitat să iau parte la un protest anti-comunist lângă Arcul de Triumf, aveam multe motive ca să fiu revoltat: președintele Voronin atunci făcuse niște declarații aberante și jignitoare la adresa acestui

popor, vorbea despre tricolor drept un element fascist, stema și imnul – niște valori străine nouă și necesitatea de a le schimba. Era o provocare ca și multe altele din anii de conducere a sa, dar și un test pentru societatea civilă activă. Tot atunci se instaurase o conducere mai democratică la Chișinău în frunte cu primarul nou-ales Dorin Chirtoacă care pentru început făcuse o încercare să ne aducă spiritul de sărbătoare a Nașterii Domnului odată cu marcarea acesteia peste Prut, instalând în fața clădirii Guvernului pomul de Crăciun care peste noapte avea să intre în istorie fiind mutat din loc de „miliția lui Hoțonin”.

Deci, pe 25 decembrie după ore m-am alăturat cu îndrăzneală protestului organizat de grupul de inițiativă numit „Spiriț Românesc”. Știam că sunt și riscuri de a protesta în acest

stat, mi-a spus și mama să fiu atent și să o sun mai des. Mitingul a decurs, în principiu, fără incidente, dacă e să nu iau în calcul că ne-a fost interzis protestul în locul indicat în autorizație (care se elibera mai ușor deja de noul primar liberal, doar că prevederile ei tot nu se respectau de poliția încă servilă puterii centrale). Ce mai, obișnuia și să bage în sperietăți protestatarii chiar în timpul acțiunii publice, sau, în dese cazuri, după consumarea evenimentului intimidând cu urmări, amenințări și eventuale maltratări în comisariate în cazul ridicării din stradă pentru motivul cel mai des invocat „identificare”. Cu expulzări și statut de persoane „non grata” se alegeau cetățenii români și în acte, ce călcau pe becul stins al exprimării libere. Atunci am aflat că acești tineri activi se mobilizează

(continuare pag. 4)

Raport Freedom House despre libertatea presei 2009



- Liberă
- Parțial liberă
- Nu este liberă

RM:

- 1984 - nu este liberă
- 1989 - nu este liberă
- 1994 - parțial liberă
- 1999 - parțial liberă
- 2004 - nu este liberă
- 2007 - nu este liberă
- 2009 - parțial liberă

“Eu am să spun ce o să spun, tu numai să traduci cum trebuie”, politicianul autohton

Gen – M/F

Vârstă – peste 30

Procentaj – peste 70%

Educație – irelevant

Domeniu de activitate – irelevant

Cunoașterea limbilor străine – irelevant

Aceasta este o scurtă prezentare, biografie dacă vreți, a Vorbitorului Autohton (VA). 100% fabricat în Moldova! VA gândește după cum vorbește și vorbește tot așa. Produsul unui sistem care și avea drept scop suprem imbecilizarea individului, VA are mari probleme de exprimare și gândire logică. Deși luptă cu boala „*ex primitivă*” citind, urmărind dezbateri, întremarea se lasă așteptată. VA este destul de leneș, și ține prea mult la imaginea lui de individ care „vorbește omenește”. Cu toate acestea, VA se poate lăuda cu crearea câtorva categorii socio-profesionalo-culturalo-politice. Una dintre ele este

Traducătorul de Vorbitor Autohton (TVA), sau BiTraducătorul. TVA vorbește și scrie românește. De obicei, TVA devine expert în jocurile de logică. De ce? Pentru că în timpul traducerii acesta trebuie mai întâi să schimbe structura frazei autohtone, să traducă în română, și abia după aceea să mai traducă într-o altă limbă. Mai jos, o bucată de interviu la care a participat VA:

Întrebare: Preferați informația în română sau în rusă?

VA: La mine personal așa s-a primit că practic toate mijloacele de informare sau, să zic așa, îs mai multe mijloace de informare, în opinia mea, veridice, să zic în Republica Moldova, în limba română. Un procent foarte mic în limba rusă. Eu, la moment, pot să numesc un ziar, doar atât, în principiu - Moldavskie Vedomosti, care cît de cît

asa-i credibil și cîntărit.

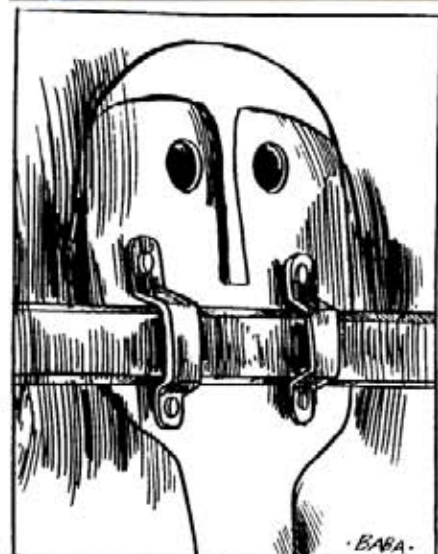
La situația linguală creată în RM, catedra de traducere ar trebui să privească serios perspectiva includerii în curriculum a cursului „Traducerea incurabilului și prolificului VA”. Alte categorii socio-profesionalo-culturalo-politice născute de VA ar fi:

- Jurnalistul Autohton
- Analistul Autohton
- Cercetătorul Autohton
- Gânditorul Autohton
- Producătorul Autohton etc.

Reprezentanții acestor categorii cad sub incidența descrierii furnizate inițial. De ce să ne mai mirăm că nu evoluăm? Vrem ca moldovenii să se exprime liber când ei nu au cu ce se exprima?

p.s. VA se înțeleg bine între ei.

Irina CHIRICA



Cine poate oase roade, cine nu - nici carne moale

Comisia Europeană oferă moldovenilor care muncesc peste hotare locuri de muncă la patria lor, remunerate peste medie. E adevărat, salariile nu vor fi tocmai europene, dar ai noștri vor avea șansa să-i aibă pe cei dragi alături, să-i îmbrățișeze seara și să nu-și lase copiii să-i uite de tot. Frumos. Dar de ce nu ar rămâne cei de peste hotare să lucreze acolo, iar joburile apărute aici să le ia concetățenii lor șomerii?

Pentru că primii au știut cum să-și exprime necesitățile. Există un drept al exprimării, valabil pentru toți,

care se întinde oriunde până la calomniere (libertatea ta se termină acolo unde începe libertatea altuia), și există o măiestrie a exprimării, care o face eficientă. În unele cazuri, exprimarea este percepută ca o valoare absolută și oamenii vor să vorbească ca să știe că nu au tăcut, iar alte ori este o valoare instrumentală, utilizată pentru un scop definit din start.

Astfel, unii dintre moldovenii care nu-și mai puteau întreține familiile au ales să-și exprime nevoia abil, conștienți că pentru a te face auzit trebuie să te

adresezi celui care aude. Mai mult, observăm că bătrâna Europă și-a aplecat urechea abia atunci când a înțeles că și ei i-ar conveni dacă omuleții ăștia ar avea locuri de muncă acasă și ar sta acolo grămăjoară, în loc să îi încurce ițele. Mai bine i-ar vedea plecați, ca să-și poată gândi și implementa mai bine politicile sociale pentru proprii cetățeni. Ca să-și găsească un loc de muncă acasă, șomerii moldoveni s-au cocoțat în cărca Europei și au convins-o să vină cu ei înapoi ca să contribuie la îndeplinirea visului lor.

(continuare pag. 4)



Aici poate fi plasat
textul tau!



Cine poate oase roade, cine nu - nici carne moale (continuare)

Simplu. A fost un joc cu sumă nenulă, când jucătorii au putut să-și mă-rească concomitent câștigurile, prin alegerea unor strategii adecvate. Ați putea răspunde că n-au avut ai noștri nici o strategie, că nu au făcut decât să aleagă viața de gasterbeiter singuratic în

defavoarea familiei la gura prăpastiei. Poate nu a fost decât un efect pervers, dar e bine să învățăm din el. Altfel, șomerii de aici, cei pe care-i auzi plângându-se în troleibuz, în cafenele sau încă de pe culoarele universității, cei care transformă o necesitate importantă într-un soi de exprimare stearpă

pe valea plângerii, rămân vox clamantis in deserto.

Ana-Maria SPÎNU



Cum am debutat ca activist social (continuare)

pe internet; se pare unicul spațiu mai deschis și accesibil tuturor pentru liberă exprimare este cel virtual - unde tinerii sau bătrânii se pot expune privind o problemă sau alta, unde orice subiect poate fi abordat și discutat liber de oricine. Mi-a plăcut formula și m-am implicat. Este un avantaj semnificativ pentru o societate limitată și strunită pe parcursul a jumătate de secol de supraviețuire a sa în cadrul URSS. Nu aveam atunci prea mult acces la internet cum nu am nici acum din cauza crizei financiare de care suferă acest stat cu fiecare locuitor al său de la începutul inventării sale și până în prezent. Mă interesa, dar nu aveam nici calculator, mă mulțumeam cu un telefon mobil compatibil cu GPRS de pe care ieșeam în rețea. Totuși mă descurcam și așa, învățam să mă exprim

liber, era ceva nou și captivant pentru mine, scriam tot ce-mi poțea mintea tocmai dezlegată de sforile manipuloare ale comunismului cu care eram odinioară dirijat. Nu aveam atunci să știu că pot fi ușor urmărit, depistat și pe internet; nici de campania pornită de miliție în vara anului 2008 împotriva forumiștilor care riscau pentru o prea deschisă și liberă opinie scrisă o percheziție la domiciliu cu ridicarea computerelor, amenințarea apropiaților și desigur a "vinovaților" de exprimare ce riscau până la 12 ani de închisoare pentru atentare la "securitatea, suveranitatea și integritatea teritorială a Republicii Moldova", sfinte pentru regimul pro-rusesc. Aici poate mi-a fost și norocul că nu am nimerit în ghiarele organelor de forță și (dez)ordine datorită faptului că nu aveam să-mi ia telefonul de pe care scriam. Totuși m-am stresat știindu-i pe colegi hărțuiți și intimidați. Mă înfricoșam, dar știam că asta ei luptă pentru scopul lor, știam că cei dinainte au trecut prin încercări mult mai grele pentru Libertate și dacă să comparăm sabia și Siberia

cu intimidările și izolatoarele, păi cele dintâi sunt mai groaznice, dar poate sunt și incomparabile pentru neamul slăbit de nevoi și epurat de invadatori străini. Am continuat să ies la proteste în numele unui viitor mai bun asigurat de democrația pentru care optez. Maxima "Timpul le rezolvă pe toate" parcă e valabilă în cazul dosarelor intentate de poliția moldavă, cea mai mare agitație e mereu la început, pe urmă însă aflăm că dosarele se prăfuiesc pe rafturi fără probe. Dar inacțiunea, poate și mai brutală, a miliției dictată de PCRM se datora și mediatizării active ale gravelor încălcări ale acesteia de către mass-media independentă și ONG-urile active pentru apărarea Dreptului Omului, foarte utile pentru societate cum ar fi "Hyde Park", o asociație activă de promovare a libertății de expresie. Suntem o generație cu dorință de a schimba lumea, cu viziuni democratice, dar tânără și încă minoritară în fața celor vârstici a căror moștenitori de voturi suntem.

Gheorghe VASLUIAN